

-
-
-
-
-
-
-

ANALIZA I SINTEZA FREKVENCIJSKOG FILTRA ELEKTRODINAMIČKOG ZVUČNIKA

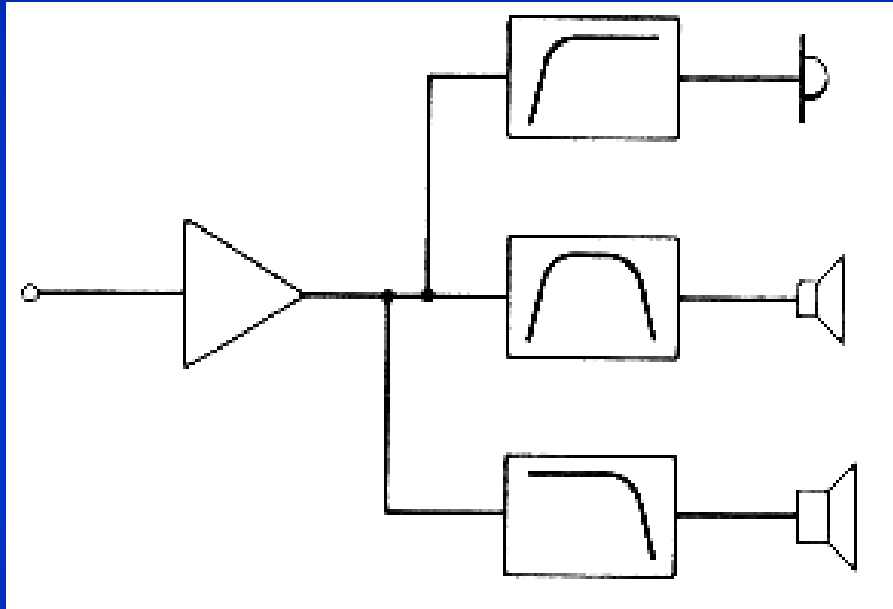
ANALIZA PASIVNIH FILTERA
ELEKTRODINAMIČKIH ZVUČNIKA I MJERENJE SIGMA
DELTA MJERNIM SUSTAVOM

UVOD

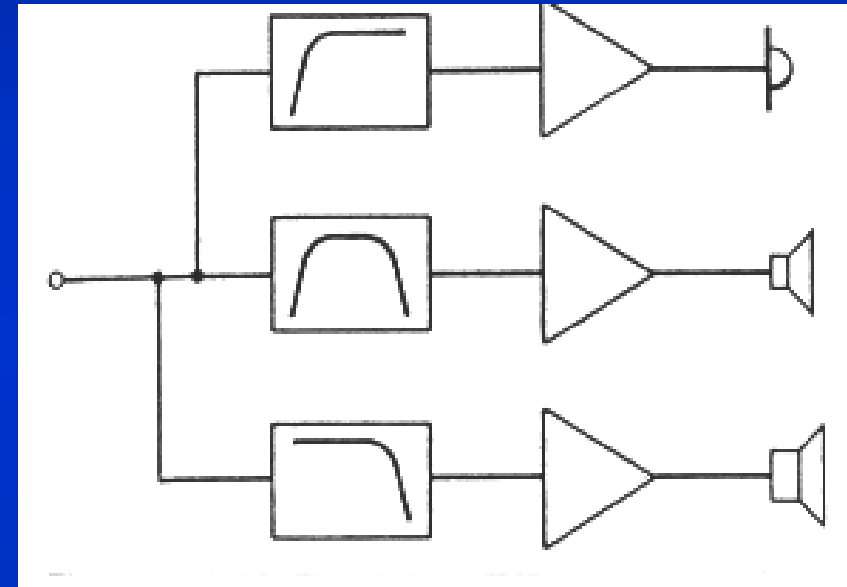
- Zvućnicka skretnica je sustav filtara pomocu kojih se vrši frekvencijski selektivna pobuda zvućnika ili akusticko filtriranje odziva zvućnika (npr. pojasna bas kutija) u sustavima s više zvućnika.
- Pobudni se filtri rade kao pasivni ili aktivni elektronićki sklopovi (analogni/digitalni).
- Cilj je pobuđivati svaki zvućnik saunutar pojasa frekvencija za koje je taj zvućnik predviden
- Pri ovakvoj analizi zvućnickog sustava treba voditi racuna i o utjecaju skretnice na prostornu raspodjelu zvućne energije.

USPOREDNI PRIKAZ PASIVNE I AKTIVNE SKRETNICE

čalo snage

Pasivna skretnica

Aktivna skretnica

VF

sredn

BAS

PRISTUP POMOĆU FUNKCIJE CILJA

- Funkcija cilja $T(f)$ definiramo unaprijed, a $S(f)$ doznamo mjerenjem :

$$T(f) = H(f) S(f)$$

$S(f)$ - frekvencijski odziv pojedinačnog zvučnika

$H(f)$ - frekvencijsku karakteristiku filtra

- za dvopojasni sustav:

$$TS(f) = TL(f) + TH(f)$$

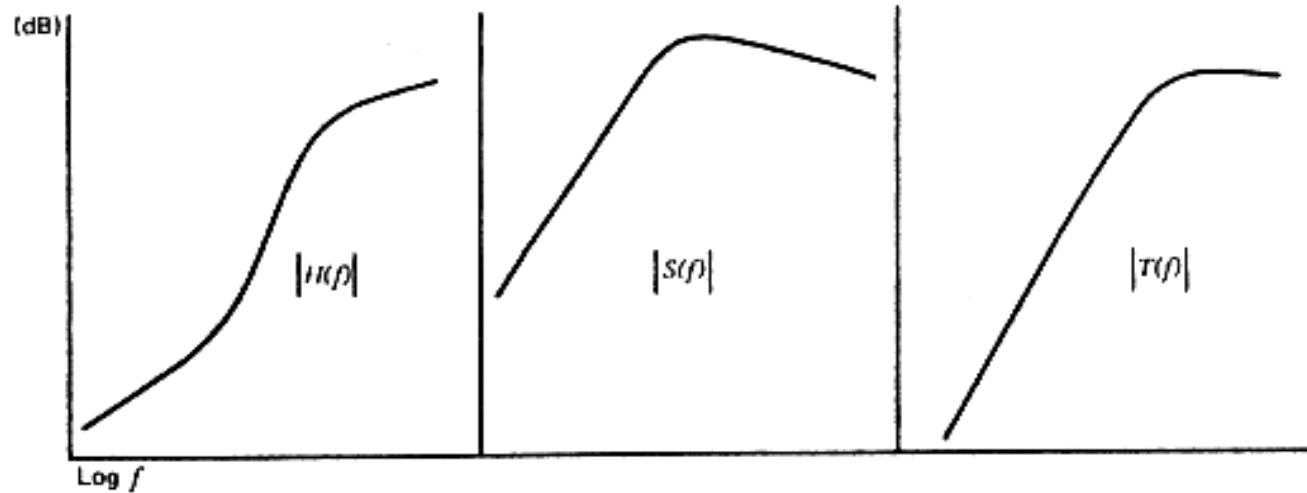
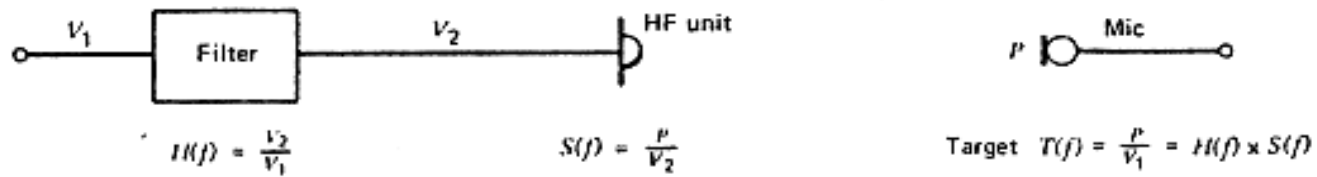
gdje je $TS(f)$ – funkcija cilja sustava, a

$$TL(f) = SL(f) TH(f)$$

$$TH(f) = SH(f) HH(f)$$

- $SL(f)$ i $SH(f)$ predstavljaju izmjerene frekvencijske odzive bas zvučnika i visokotonskog zvučnika, a $HL(f)$ i $HH(f)$ predstavljaju odgovarajuće sekcije skretnice koje zajedno tvore cjelokupnu skretnicu.

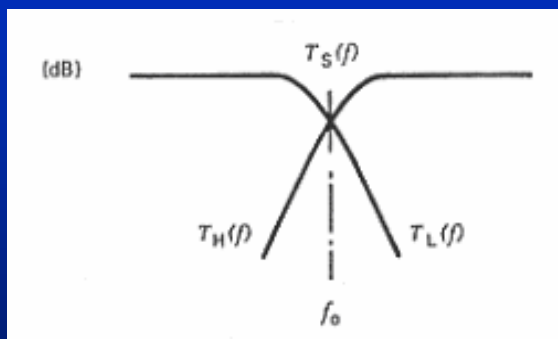
SUSTAV

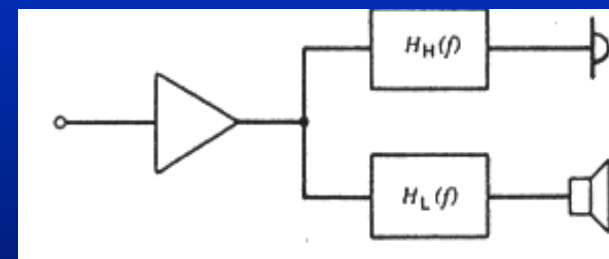
Frekvencijski odziv skretnice

Frekvencijski odziv skretnice i zvučnika

Frekvencijski odziv primjenjenog zvučnika

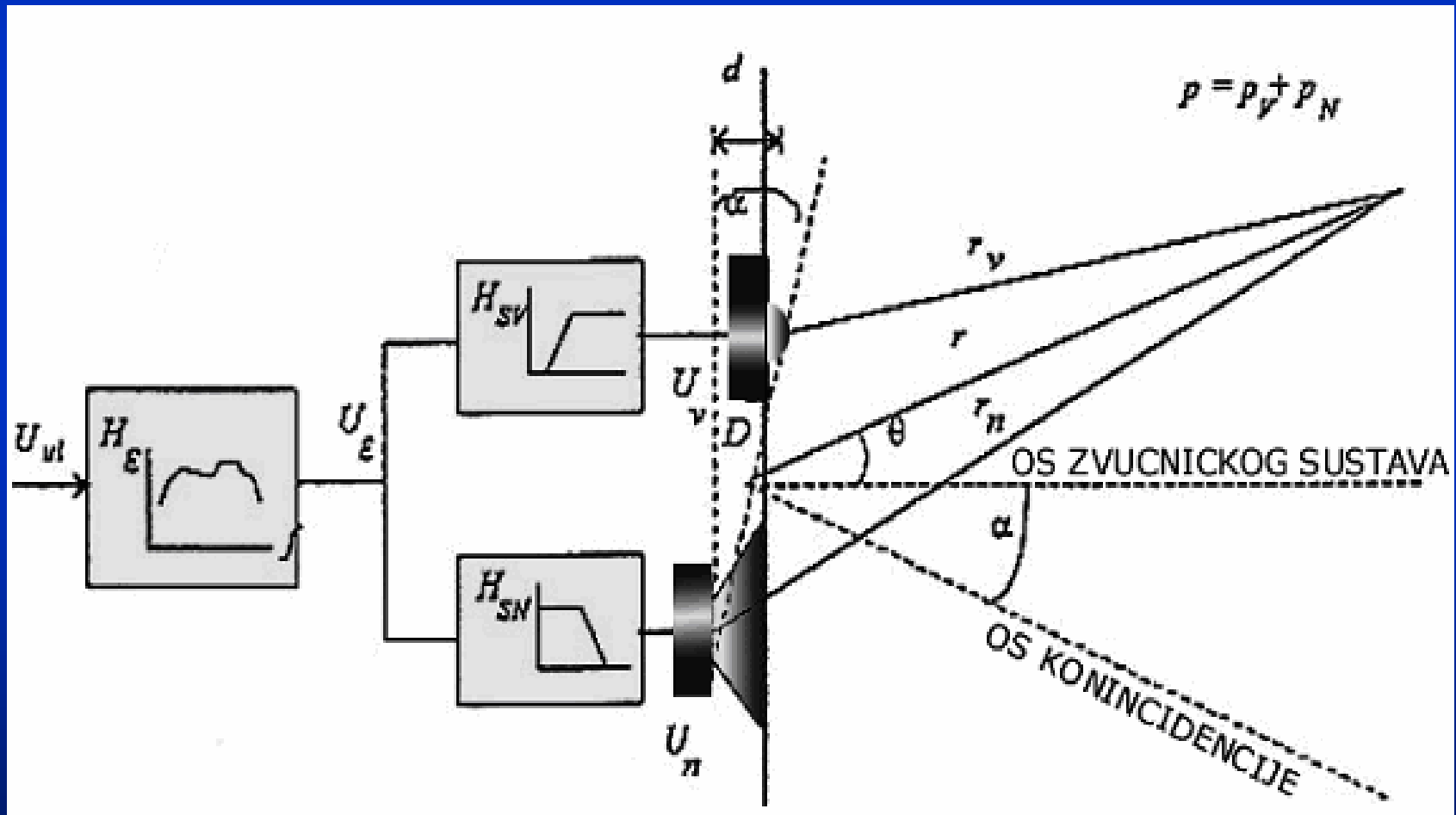

REZNA FREKVENCIJA

REALIZIRANI ZVUČNI SUSTAV

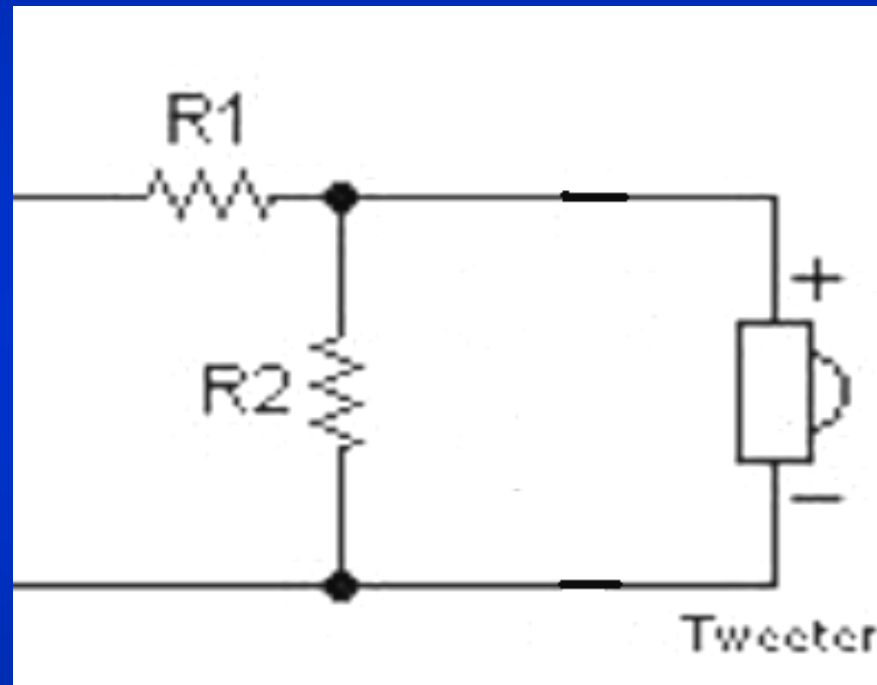
MODEL ZVUČNIČKOG SUSTAVA SA SKRETNICOM

IZBOR ZVUČNIKA

- Uobičajeno je zvučničke sustave promatrati kao najnesavršeniju komponentu audio sustava, a za to postoje brojni razlozi.
- Najvažniji je taj što zvučnici nemaju idealan frekvencijski odziv gdje pojam odziva implicira amplitudni i fazni odziv.
- Konstruktor može raznim metodama pokušati izjednačiti odstupanja u frekvencijskom i faznom odzivu, ali u principu zvučnički sustav uvijek ima frekvencijski pojasnu karakteristiku – što podrazumijeva gušenje na niskim i na visokim frekvencijama.
- Unutar sustava ovi problemi mogu postati još izraženiji.
- Uzmemo li u obzir i akustiku prostora, u kojoj će kakvoća reproduciranog zvuka ovisiti i o karakteristikama primijenjenog zvučnika, ali i o postavi u prostoru, konstruktor sustava mora voditi računa i o načinu na koji zvuk dolazi do slušatelja.

ATENUACIJA VISOKOTONSKOG ZVUČNIKA

$$R1 + R2 \parallel 8 = 8\Omega$$

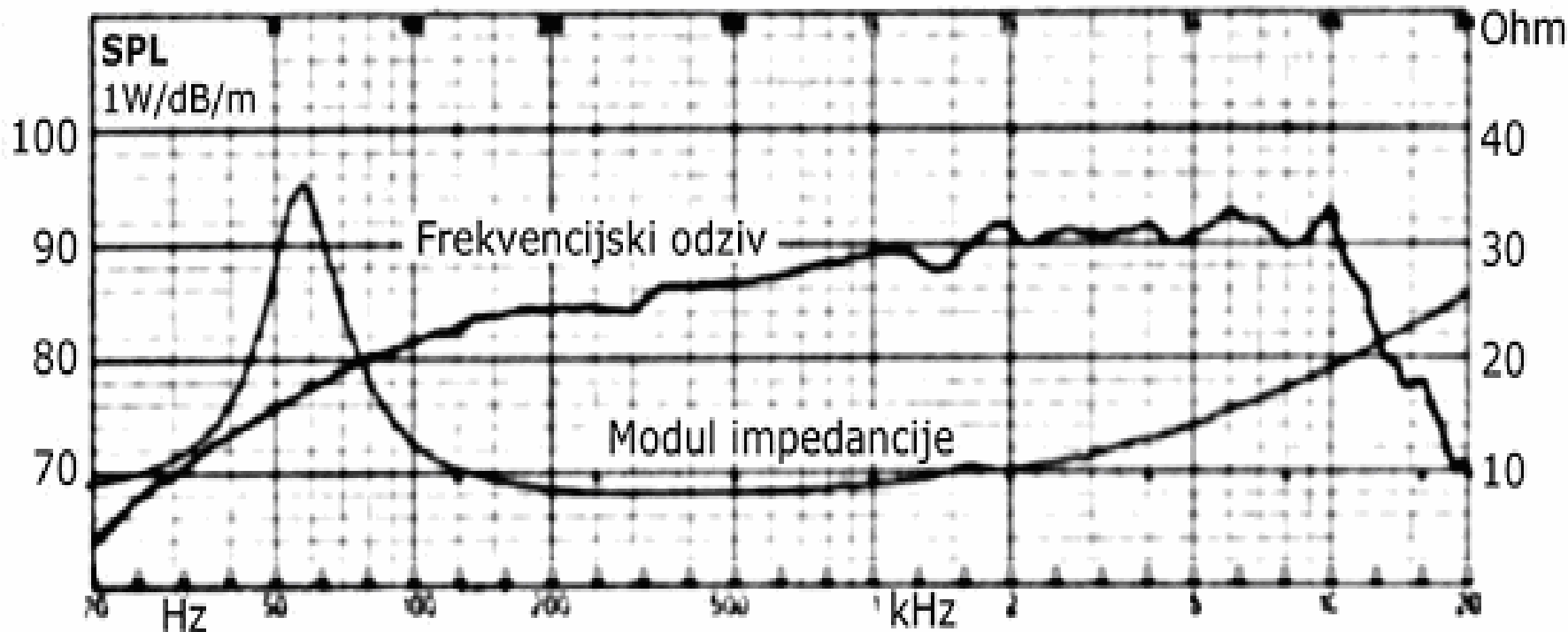

ODABRANI BAS ZVUČNIK I NJEHOVE KARAKTERISTIKE

Proizvođač je dao sljedeće podatke bas zvučnika:

- Nominalna snaga 40 W
- Vršna snaga 60 W
- Impedancija 8 Ω
- Frekvencijski odziv (-8 dB) fs – 12000Hz
- Vršni pomak membrane 15 mm
- Rezonantna frekvencija 83 Hz
- Promjer zavojnice 20 mm $\emptyset$
- Težina 0,43 kg

FREKVENCIJSKI ODZIV I MODUL IMPENDANCIJE BAS ZVUČNIKA PREMA PODACIMA PROIZVOĐAČA

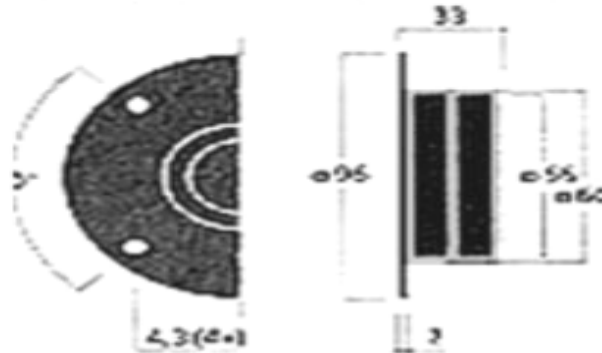

VISOKOTONSKOG ZVUČNIKA

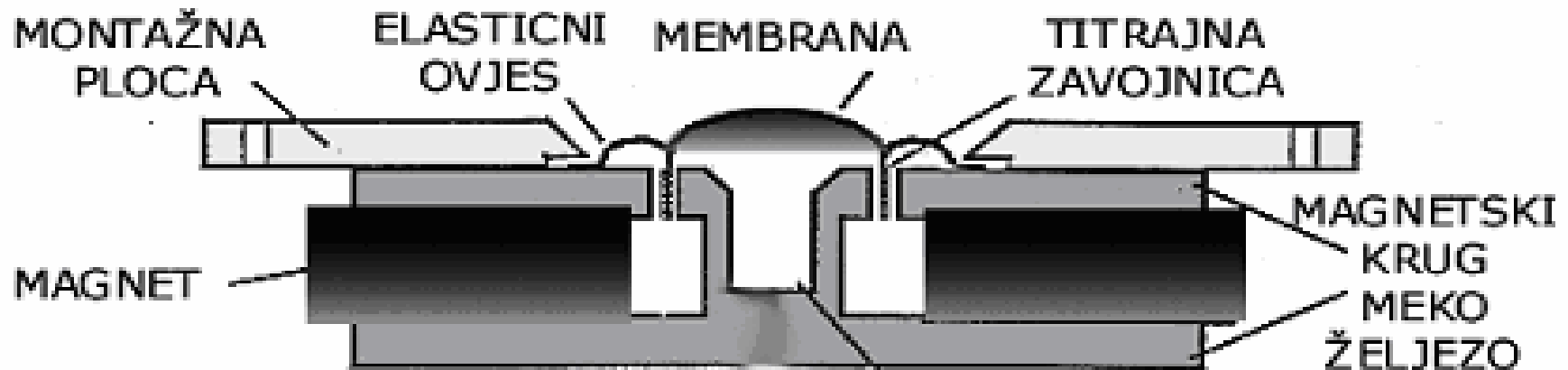
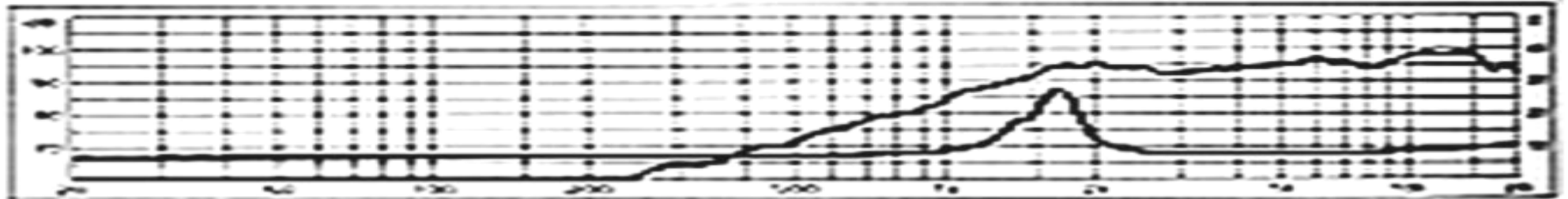
DT 19 TI

HiFi dome tweeter, 80W_{MAX}, 8Ω

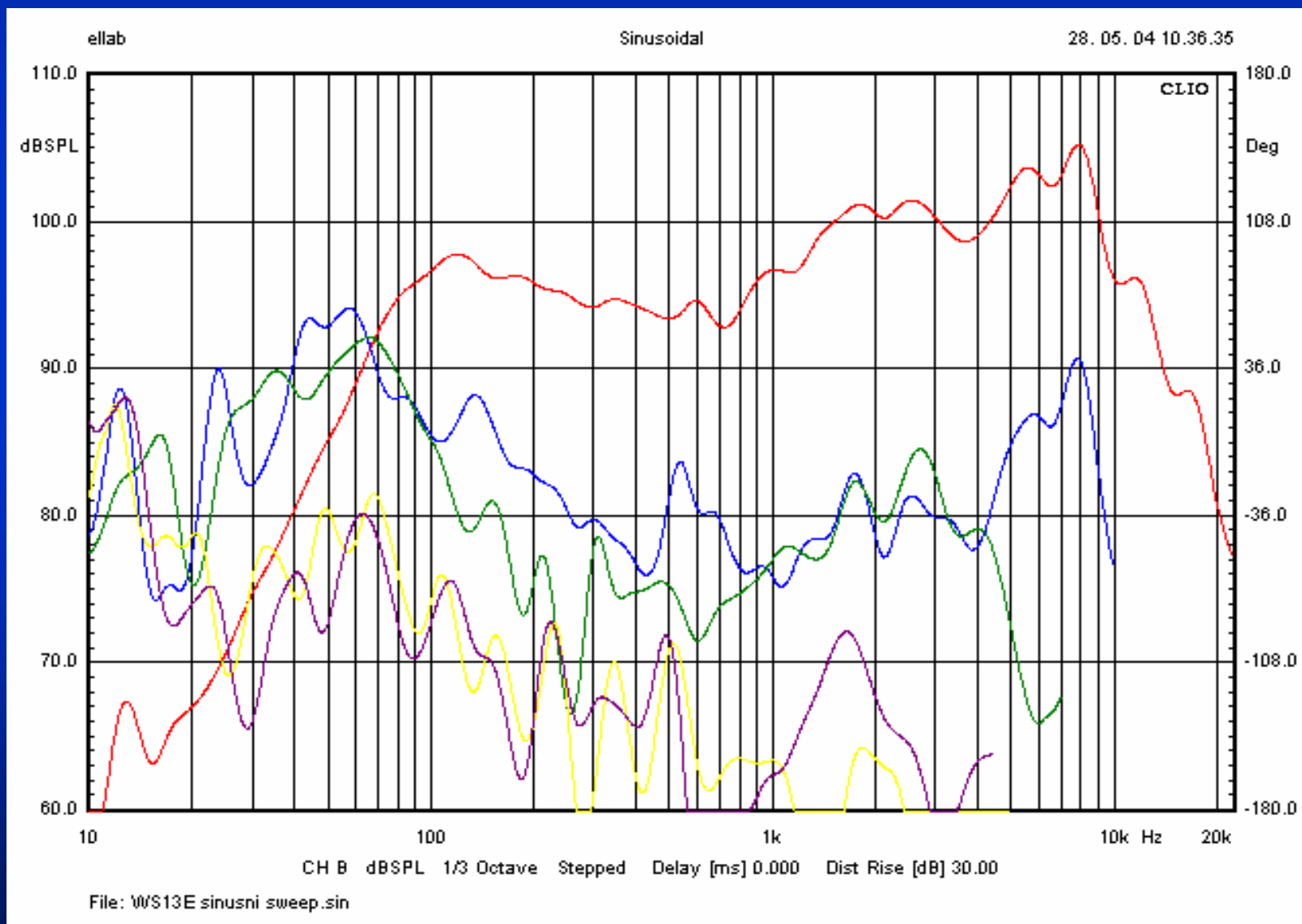
Dome of pure titanium, double magnet, high-quality manufacture with metal front, low cone weight, very dynamic high frequency reproduction, for HiFi applications

Model	DT-19TI
Impedance (Z)	8Ω
Free air resonance (fs)	1.7kHz
Max. frequency range	1x-25kHz
Rec. crossover frequency (12dB)	3.5kHz
Music power	80W _{max}
Power rating	50W _{avg}
SPL (1W/1m)	92dB
Voice coil diameter	19mm
Magnet diameter	55mm
Mounting cutout	∅ 60mm
Mounting depth	33mm
Dimensions	∅ 96mm
Weight	0.45kg

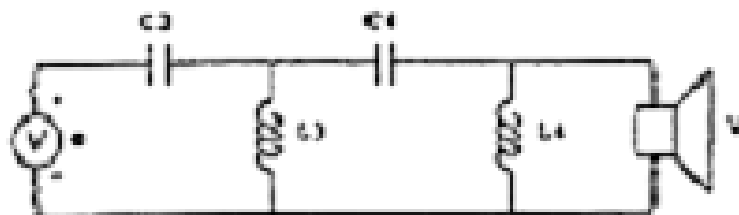
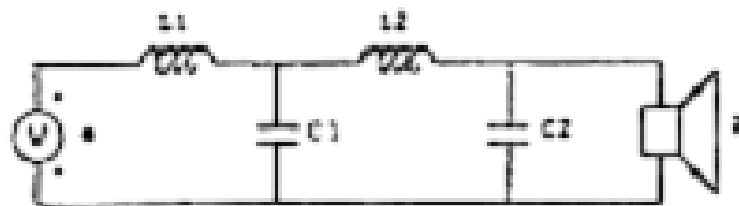

SINUSNI TONOM I AMPLITUDE IZOBLIČENJA OD 2. DO 5. HARMONIKA PODIGNUTIH 30 dB

LINKWITZ-RILEY SKRETNICA

4.REDA

Linkwitz-Riley skretnica 4. reda

$$L_1 = \frac{1,8856 R_M}{\omega_c}, \quad L_2 = \frac{0,9428 R_M}{\omega_c}$$

$$C_1 = \frac{1,591}{\omega_c R_M}, \quad C_2 = \frac{0,35355}{\omega_c R_M}$$

$$L_3 = \frac{R_V}{1,591 \omega_c}, \quad L_4 = \frac{R_V}{0,35355 \omega_c}$$

$$C_3 = \frac{1}{1,8856 \omega_c R_V}, \quad C_4 = \frac{1}{0,9428 \omega_c R_V}$$

$$L_2 = 1 + 2s_n + s_n^2 = (B_1)^2$$

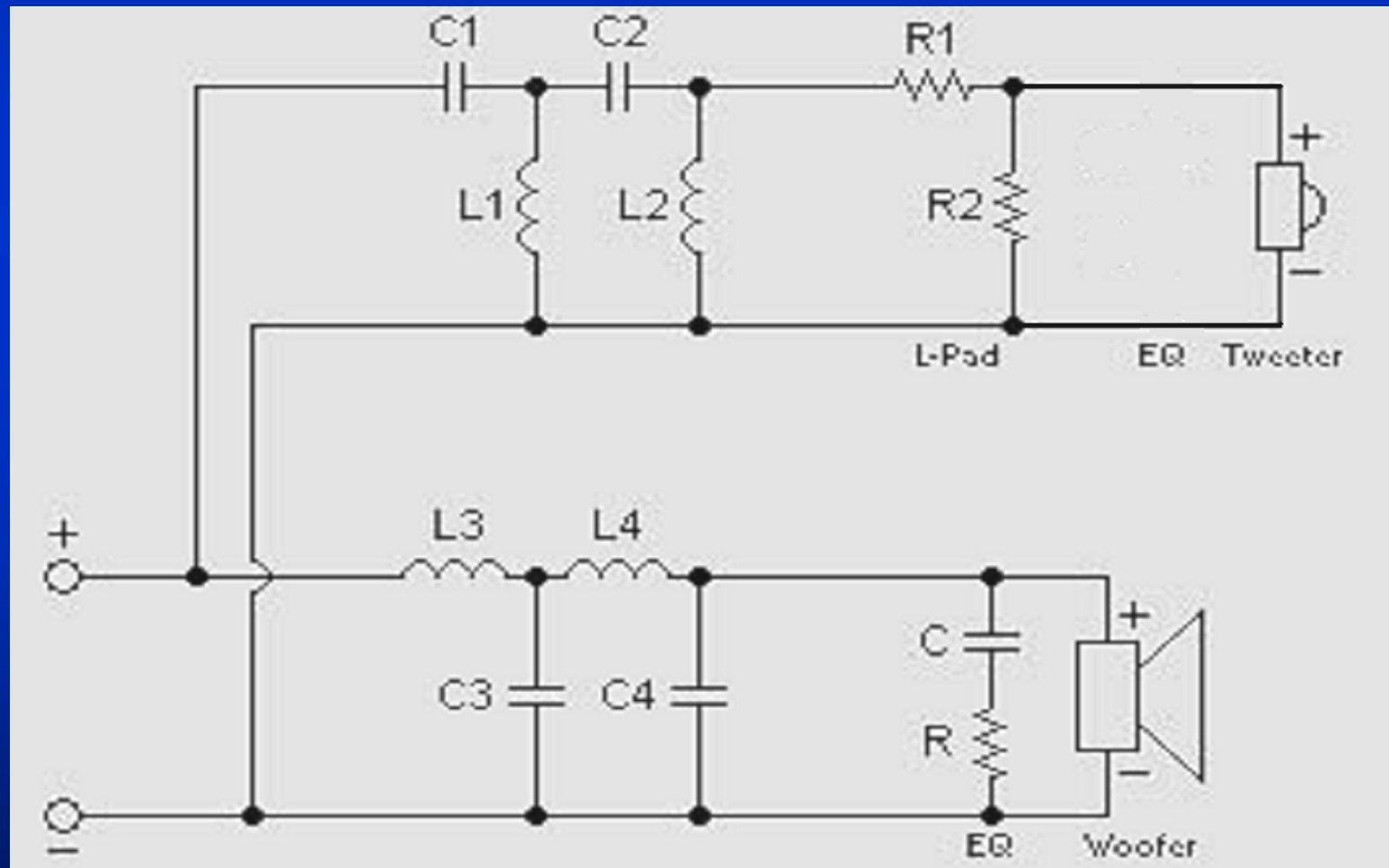
$$L_4 = 1 + 2\sqrt{2s_n} + 4s_n^2 + 2\sqrt{2s_n^3} + s_n^4 = (B_2)^2$$

$$B_1 = 1 + s_n$$

$$B_2 = 1 + \sqrt{2s_n} + s_n^2$$

Linkwitz-Riley polinomi:

IZVEDBA FILTERA ZVUČNIKA

PRORACUN SKRETNICE I ATENUACIJE VISOKOTONSKOG ZVUČNIKA SPEAKERSHOP

SpeakerShop Crossover Module 1.0

File Edit Loudspeaker Crossover Load Compensation Options

2-Way 4th-Order (24 dB/octave) Crossover

Linkwitz-Riley

Tweeter: a
Woofers: WS13E

Lower
Xover: 3500 Hz

Calculate Crossover Components

Component Values:

Crossover components

- C1 = 3,01 μF
- C2 = 6,03 μF
- C3 = 9,05 μF
- C4 = 2,01 μF
- L1 = 0,23 mH
- L2 = 1,03 mH
- L3 = 0,69 mH
- L4 = 0,34 mH

Tweeter 10,24 dB L-Pad

- R1 = 5,54 ohms
- R2 = 2,55 ohms

ZVUCNIKA SPEAKERSHOP

SpeakerShop Crossover Module 1.0

File Edit Loudspeaker Crossover Load Compensation Options

2-Way 4th-Order (24 dB/octave) Crossover

Linkwitz-Riley

Tweeter: a
Woofers: WS13E

Lower
X-over: 3500 Hz

Calculate Crossover Components

Component Values:

L1 = 0,23 mH
L2 = 1,03 mH
L3 = 0,69 mH
L4 = 0,34 mH

Tweeter 10,24 dB L-Pad
R1 = 5,54 ohms
R2 = 3,55 ohms

Woofers Impedance Equalization
C = 7,89 μ F
R = 9,75 ohms

Load Compensation

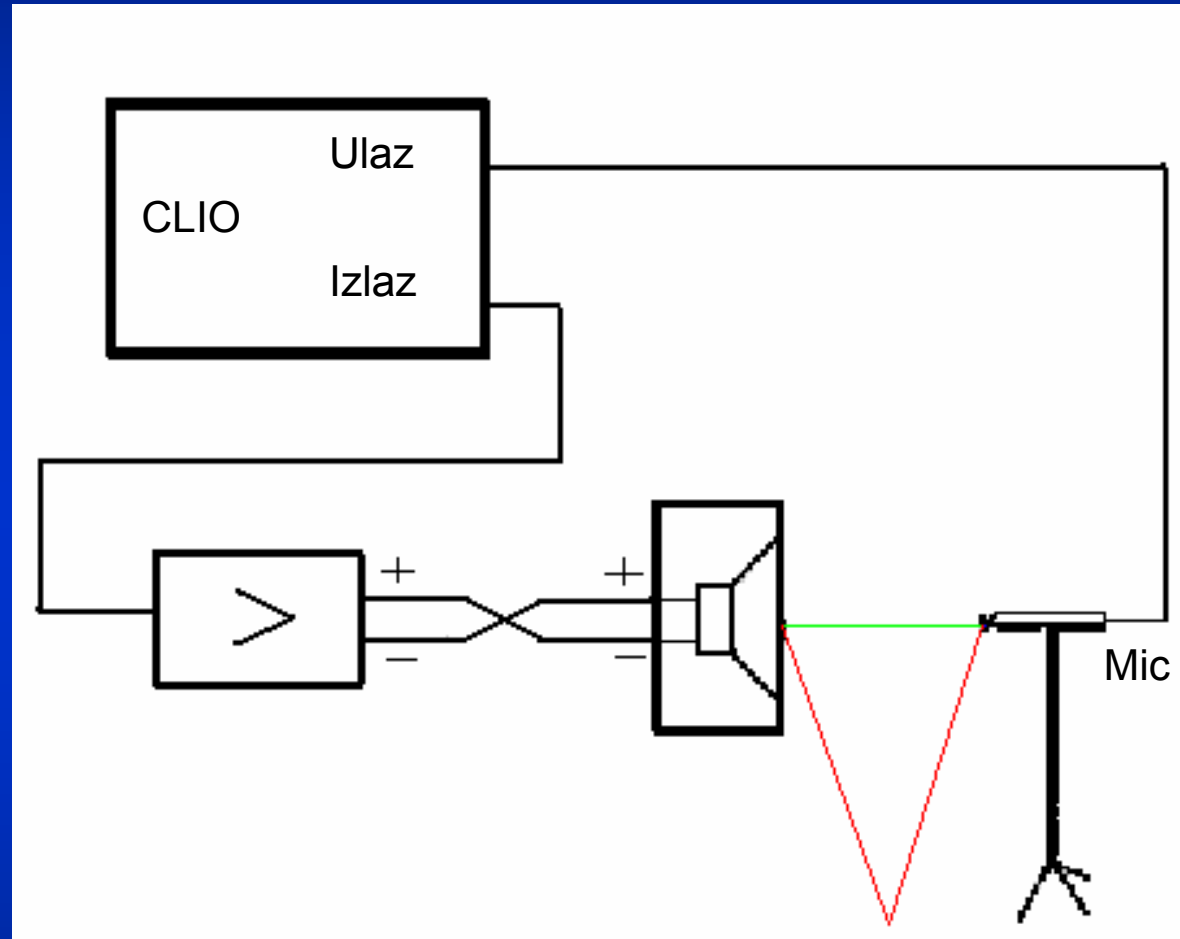
Impedance Equalization

woofer midrange tweeter

C = 7,89 μ F
R = 9,75 ohms

POSTUPAK MJERENJA SUSTAVA

REZULTATI MJERENJA SUSTAVA

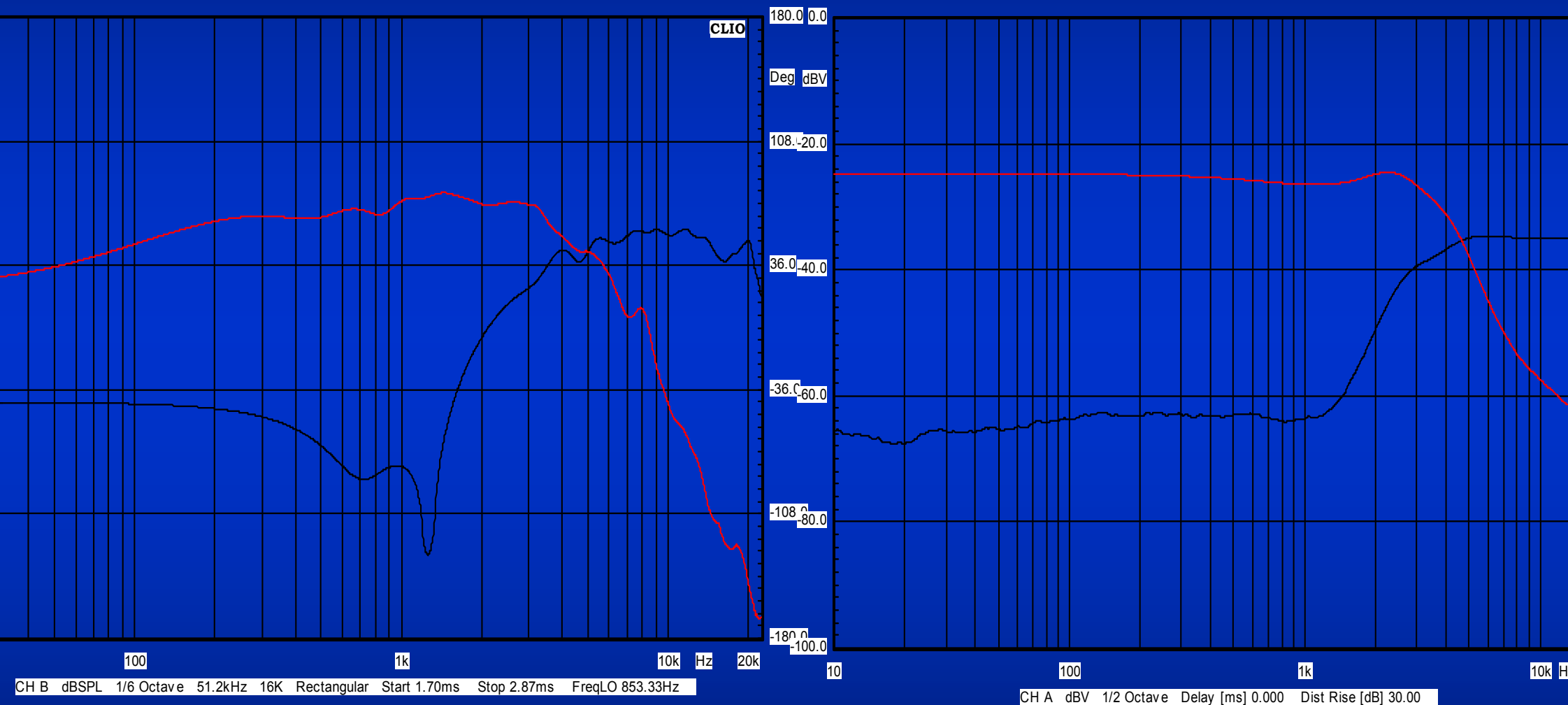
MLS - Frequency Response

21. 12. 04 18.26.55

ellab

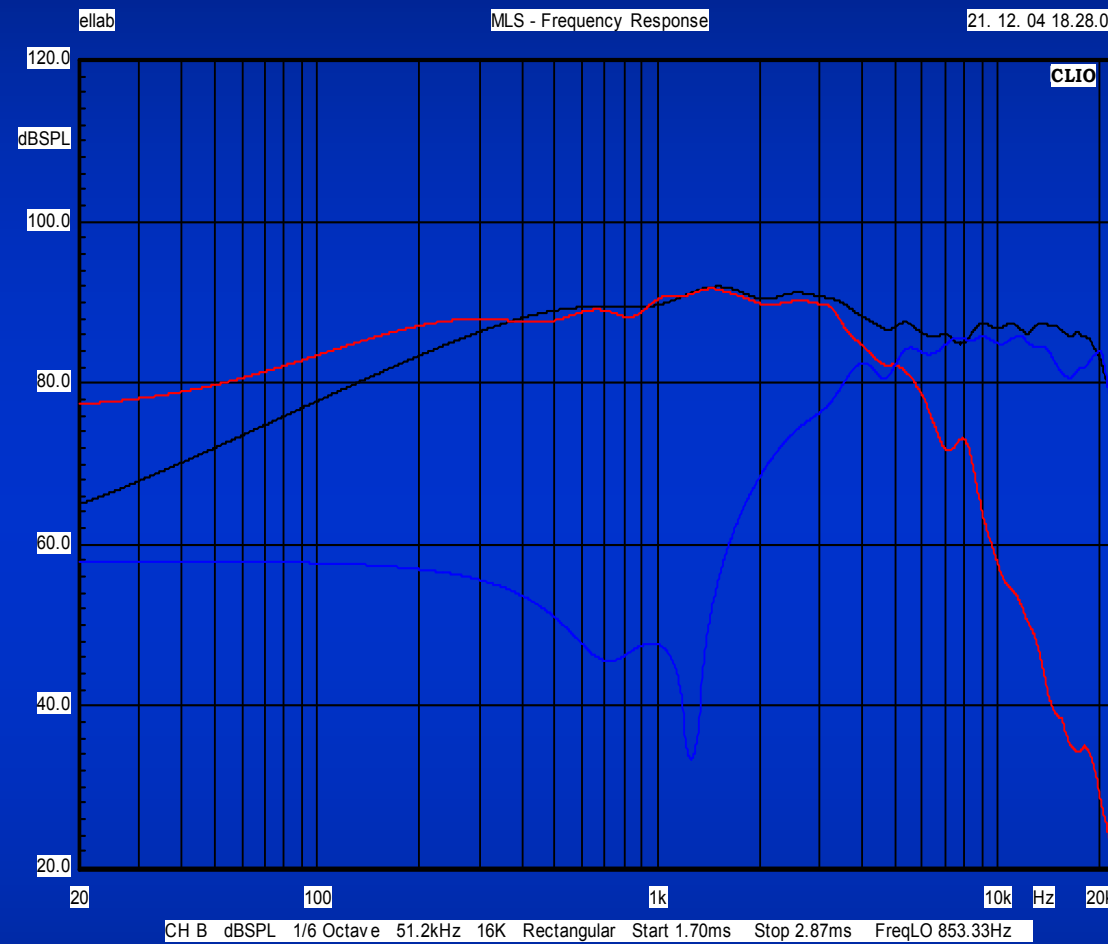
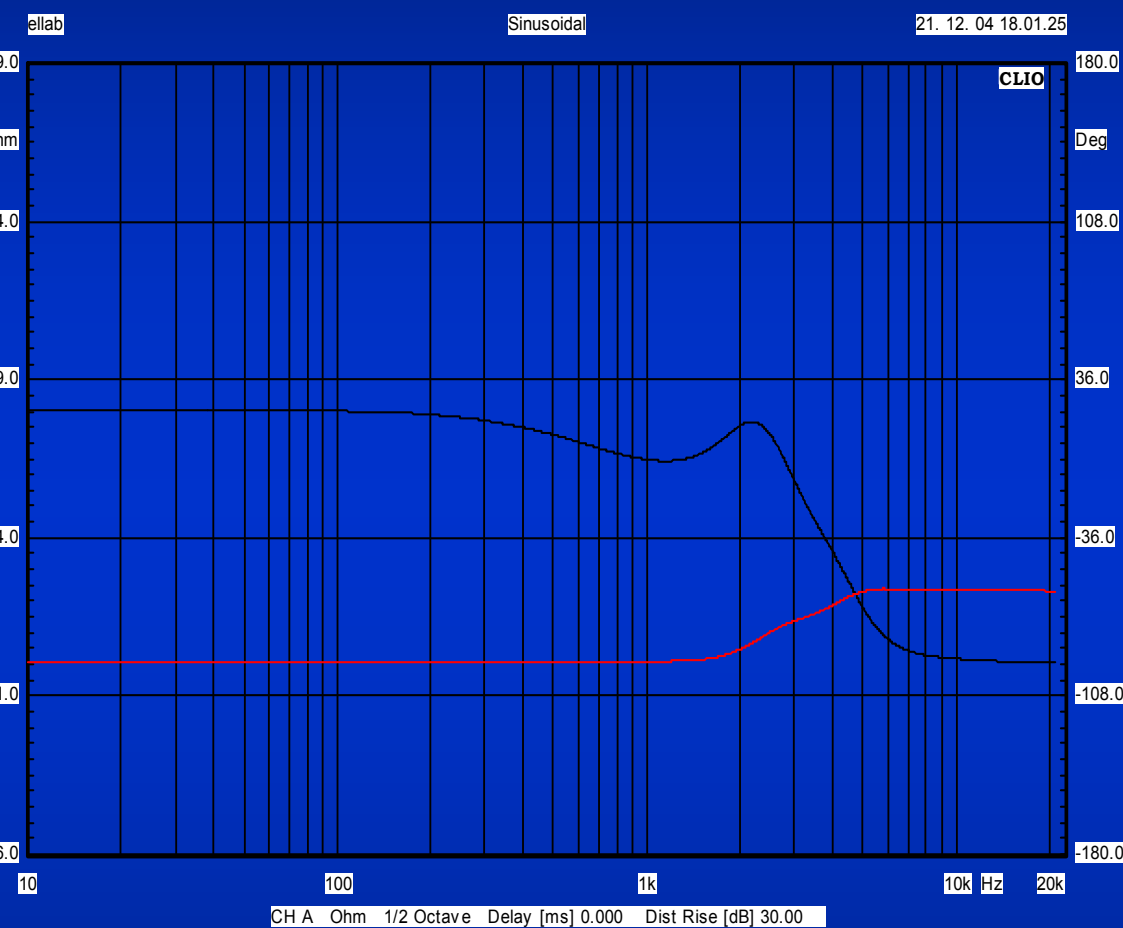
Sinusoidal

21. 12. 04

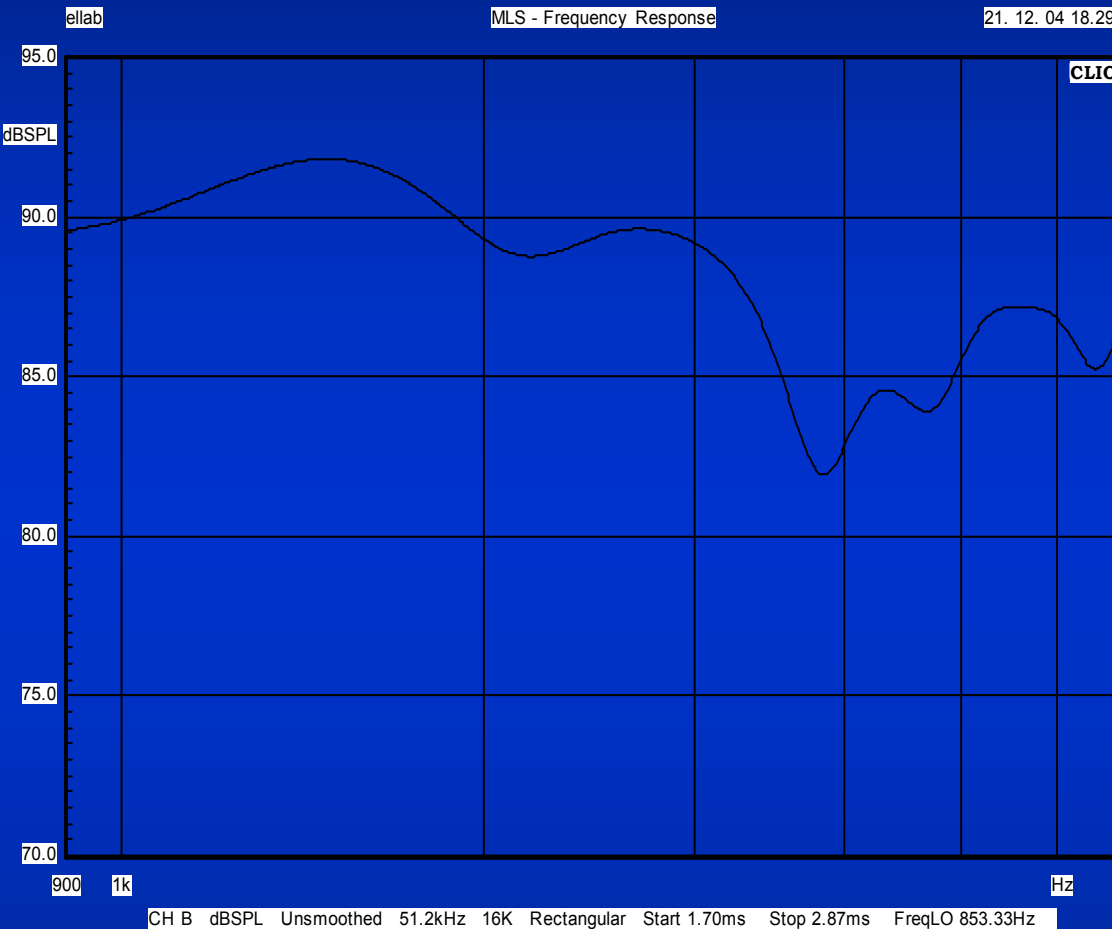
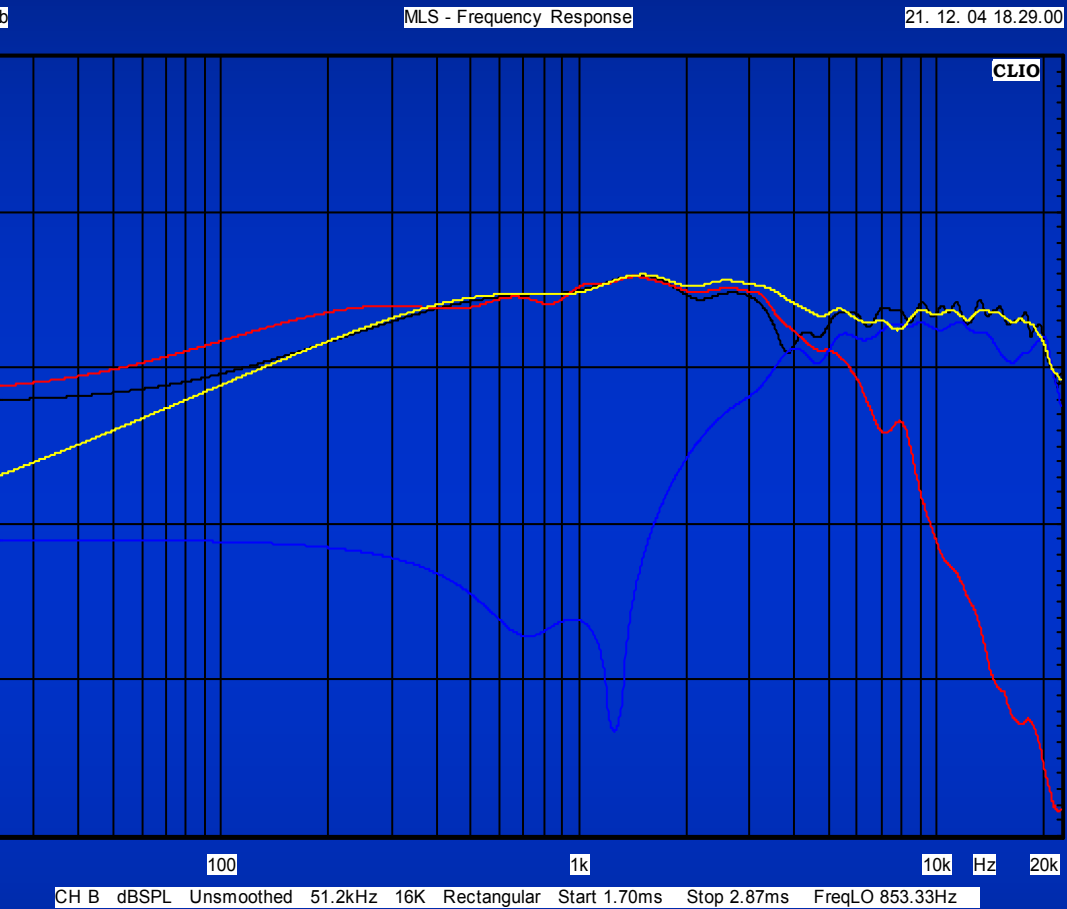
ki frekvencijski odziv skretnice s basom (crveno) i s VF (crno)

Frekvencijski odziv bas sekcije (crveno) i VF sekcije

Modul impedacije bas sekcije (crno) i VF sekcije (crveno)

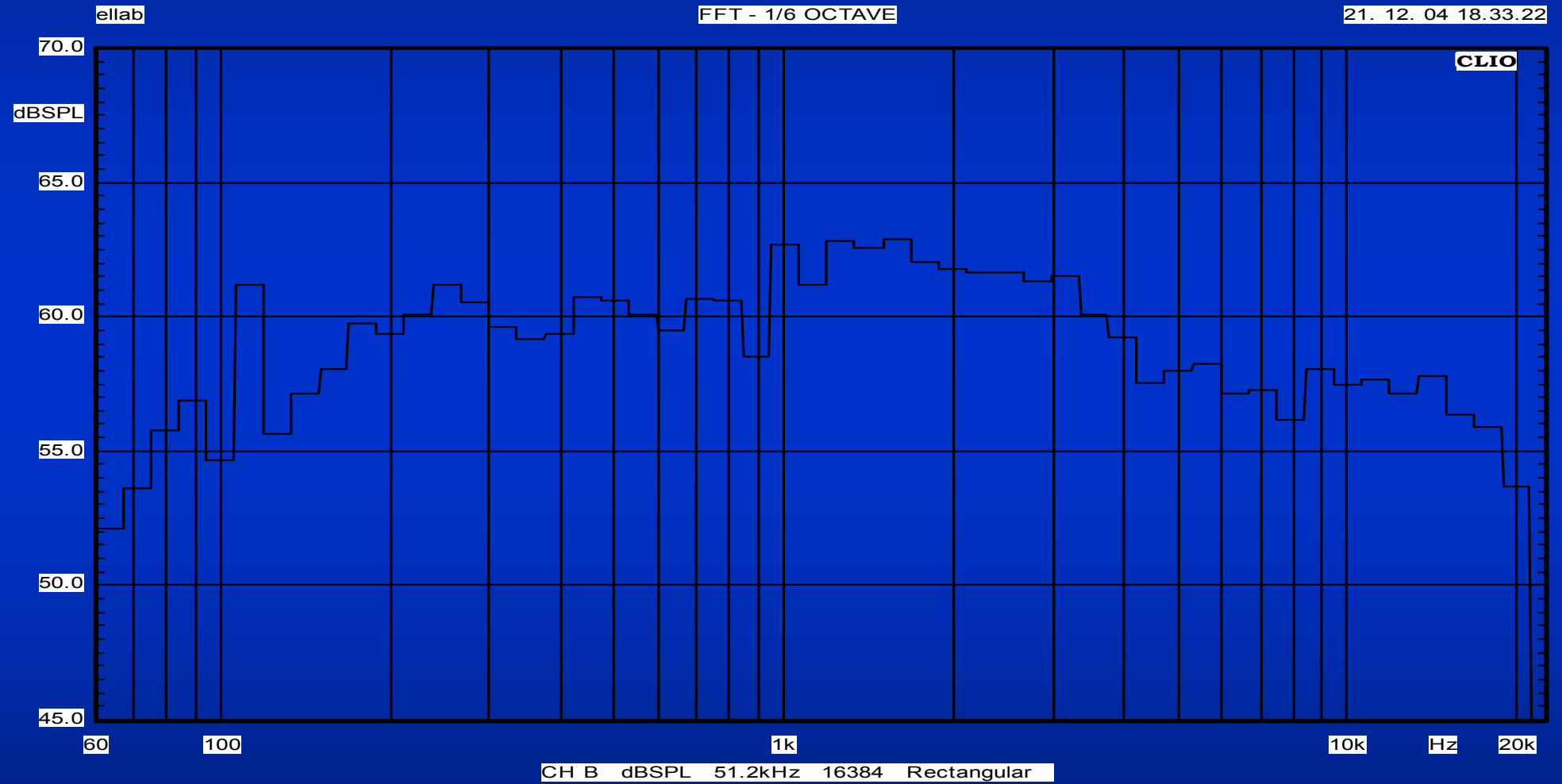
Frekvencijski odziv sistema u fazi

Frekvenciski odziv sistema u protufazi

Protufaza

FFT Frekvencijski odziv sistema

ZAKLJUČAK

- Zadaća skretnice je da sve ostale frekvencije priguši na mjeru koja neće predstavljati poteškoće pri radu sustava, pritom omogućava da sva zvučnik dobije samo one frekvencije za koje je i namjenjen.
- U praksi, odrezivanje frekvencije ne može biti neograničeno oštro, nego uvijek postoji tzv. *zona preklapanja*.
- Skretnicom se mogu uskladiti odzivi svih zvučnika u zvučničkom sustavu.